žalobkyní inkriminovaná, jakož i údaje obžalovaného při jeho soudním výslechu a v jeho písemném podání. Závěr z nich činěný na vinu obžalovaného po stránce subjektivní, totiž na jeho vědomí o nepravdivosti údajů a jich způsobilosti poškoditi zlehčovaný podnik, není skutkovým zjištěním, nýbrž právním posouzením. Proto zrušovací soud může tento právní závěr ve smyslu § 281, č. 9 a) tr. ř. přezkoumati na základě předpokladů nalézacím soudem zjištěných. Napadený závěr je zřejmě mylný a logicky neudržitelný. Obžalovaný výslovně doznal při soudním výslechu, že věděl, že údaje článku, pokud výslovně neprokázal opak, jsou nepravdivé a jsou způsobilé poškoditi soukromou žalobkyni, což sledoval celým svým článkem, a že pracuje k tomu, aby byl zastaven rozmach firmy B. V písemném podání, v němž podává »vysvětlení« k obžalobě, vůbec nepopírá vědomí o nepravdivosti údajů článku, snaží se jen zeslabiti své původní doznání, že pracuje k zastavení rozmachu firmy B., tím, že si její rozmach představoval tak, aby se více věnovala dodávkám v zahraničí a alespoň trochu šetřila místní obuvníky, a tvrdí, že neměl úmyslu B. obchodně neb jinak poškoditi nebo zlehčiti a že je také na to moc slabý. Všechna tato zjištění rozsudková ve svém souhrnu a logické souvislosti jakož i ve spojení se závadnými místy článku plně ospravedlňují závěr, že si obžalovaný byl vědom nejen nepravdivosti závadných údajů v článku, nýbrž i jich způsobilosti poškoditi zlehčovaný podnik, nehledíc ani k tomu, že by po stránce subjektivní v tomto směru podle ustálené judikatury (rozh. č. 3475, 5023 Sb. n. s.) stačil i dolus eventualis.

V souzeném případě pak nerozhoduje, že obžalovaný jako krejčí není soutěžitelem soukromé žalobkyně (ke tvrzení, uvedenému teprve ve zmateční stížnosti, že je přímým soutěžitelem, ježto soukromá žalobkyně ve svém obchodním domě ve Zlíně prodává, jak notoricky známo, obleky a konfekční zboží, nelze jako k novotě v řízení zrušovacím přihlížeti) a že článek napsal v zájmu drobných živnostníků, neboť přečinu podle § 27 cit. zák. může se dopustiti i nesoutěžitel a zlehčování nemusí se díti z důvodů konkurenčních, nýbrž i z důvodů a pohnutek jiných, jen když při zlehčování bylo zamýšleno, aby posice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena (rozh. č. 3824, 4178 Sb. n. s.), kterýžto závěr má dostačující oporu v souhrnu zjištění nahoře uvedených. Objektivní nepravdivost zlehčujících údajů je pak připuštěna i samým obžalovaným, který se ani nepokusil o důkaz opaku.

Čís. 5510.

Přestupek útisku podle § 1 zákona čís. 309/1921 Sb. z. a n.

Vyhláška zaměstnavatelů, zdůrazňující rozdíl mezi politickým smýšlením zaměstnavatelů a dělnictva a obsahující prohlášení, že dělnictvo určitého politického názoru nebude již v továrnách trpěno, je zastrašovacím nátlakem, jímž se vynucuje na dělnictvu změna jeho politického smýšlení.

Zaměstnavatel nemá právního nároku požadovati z důvodu svého zaměstnavatelského poměru po svém dělnictvu změnu politického smýšlení.

Pro skutkovou podstatu přestupku útisku je nerozhodno, zda pohrůžka propuštěním z práce byla uskutečněna.

(Rozh. ze dne 11. února 1936, Zm I 1358/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 1. října 1934, pokud jím byli obžalovaní G. G. a spol. zproštěni podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro zločin podle § 98 b) tr. z., zrušil napadený výrok rozsudku a uznal obžalované vinnými přestupkem útisku podle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 Sb. z. a n.

Z důvodů:

Podle celkového znění důvodů osvobozujícího rozsudku bere nalézací soud za prokázáno, že všichni obžalovaní kromě obžalovaného O. G., jenž v tomto směru ani obžalobou nebyl stíhán, v důsledku události přihodivší se v P. dne 19. března 1933, kdy totiž dělníci sociálnědemokratického a komunistického smýšlení rušili schůzi poslance K., na níž též obžalovaní byli přítomní, vydali ke svému dělnictvu v továrnách zaměstnanému (obžalovaný E. G. k dělnictvu zaměstnanému u fy K. K. v P., u níž je prokuristou) vyhlášky »An meine (unsere) Arbeiter« ze dne 20. března 1933. Slovné znění této vyhlášky sice rozsudek nereprodukuje; ale poněvadž jednotlivá její slova cituje a právně hodnotí její obsah a smysl, je zjevno, že za základ pro své rozhodnutí bere to znění, jak je doloženo ve spisech.

Zmateční stížnosti státního zastupitelství dlužno přisvědčiti, když rozsudku vytýká hmotněprávní zmatečnost podle § 281, č. 9 lit. a) tr. ř. z důvodu, že ve skutku obžalovaných, stíhaném obžalobou jako zločin veřejného násilí vydíráním podle § 98 b) tr. z., neshledal skutkovou podstatu trestného činu.

Nalézací soud nespatřuje v obsahu vyhlášky pohrůžku propuštěním dělnictva z práce pro jeho politické smýšlení, nýbrž jen pouhou důtku těm dělníkům, kteří se minulého dne chovali při schůzi neslušně. Část vyhlášky zabývající se komunisty zjišťuje prý pouze různé světové názory komunistů a podnikatelů jakož i důsledky z toho vyplývající a pokud vyhláška mluví o socialistech, má prý na mysli jen ony, kteří si neslušně počínali na schůzi. Rozsudek přiznává též obžalovaným, kteří se prý právem mohli cítiti uraženými chováním svého dělnictva, subjektivní jejich přesvědčení o oprávněnosti vydati vyhlášku toho druhu.

Toto právní posouzení uvedeného již textu je však mylné a mylné jsou i závěry o subjektivní stránce zažalovaného skutku. Vyhláška obžalovaných nejen vytýká a káře postup dělníků na schůzi předešlého dne, nýbrž podstatou její jest jednak zdůraznění rozdílu mezi politickým smýšlením obžalovaných a dělnictva (»Wenn ihr eine Versammlung stört, deren Redner wir anhören wollen, dann seid ihr öffentlich gegen uns), jednak prohlášení, že dělnictvo určitého politického názoru nebude již v továrně trpěno. Při zřeteli na zaměstnanecký poměr zejména v době

hospodářské krise a stále hrozící nezaměstnanosti, je veřejné sdělení tohoto stanoviska podnikatelů dělnictvu tak, jak se stalo ve vyhláškách, zjevným zastrašovacím nátlakem, jímž se vynucuje na dělnictvu změna jeho politického smýšlení.

Je nerozhodno, zda na základě takové vyhlášky byl též určitý dělník na to z práce propuštěn; podstatným zůstává účel, jehož mělo býti dosaženo touto pohrůžkou újmy na výdělku — ztrátou zaměstnání. I když lze přiznati obžalovaným přesvědčení, že nemohou býti obmezováni při výběru svých zaměstnanců, že mohou požadovati na svém dělnictvu, aby též mimo práci zachovalo vůči nim, zejména ve veřejnosti, určité formy slušného společenského chování, a že též pracovní smlouva jim umožňuje zrušiti i bez údaje důvodů kdykoliv pracovní poměr, neposkytlo řízení žádného podkladu k závěru, že by se obžalovaní mohli domnívati, že mají právní nárok požadovati jediné z důvodu svého poměru zaměstnavatelského po svém dělnictvu také změnu jeho politického smýšlení. Že obžalovaní sledovali vyhláškami také tento účel, provésti záměrný nátlak na dělnictvo, jímž změna politického smýšlení měla býti vynucena a jehož protiprávnost musela býti samozřejmě zjevná, plyne jasně ze zvoleného textu vyhlášek, které při totožnosti znění jeví se býti společným projevem všech obžalovaných, usneseným na základě společné dohody (Für solche Leute haben wir in unserer Fabrik keinen Platz .. Wenn die Täter nicht freiwillig die Arbeit verlassen, werden wir die Entlassung vornehmen«), zvláště když tato společná vůle všech dohodnutých takto zaměstnavatelů byla určitěji ještě v některých vyhláškách vyjádřena zdůrazněním též budoucího smýšlení dělnicva (vyhláška fy C. K.: » . . . und bei dieser Partei auch weiterhin bleiben will«; fy C. B.: » . . . zur Partei gehört und in derselben bleiben will«).

Zmateční stížnost státního zastupiteltsví je proto přisvědčiti potud, že je mylný právní úsudek nalézacího soudu o obsahu a smyslu vyhlášky obžalovanými vydané, že neobsahuje pohrůžku dělnictvu pro jeho politické smýšlení a rovněž ne jejich donucování ke změně tohoto smýšlení, stejně i že je vadný rozsudkový závěr o subjektivním přesvědčení obžalovaných, že jsou oprávněni vydati k svému dělnictvu vyhlášku citovaného znění.

Stížnosti nelze však dáti za pravdu, pokud se domnívá, že zjištěný skutek naplňuje zákonné znaky zločinu podle § 98 lit. b) tr. z., jak bylo žalováno. Při zřeteli na všeobecný ráz a znění vyhlášky, k níž došlo jen z popudu určitého konkretního případu, jímž se obžalovaní cítili býti osobně dotčeni, nelze v nátlaku takto na dělnictvu vykonávaném spatřovati ten stupeň intensity, jaký vyžadují zákonné znaky »vyhrožování« a »důvodných obav« zločinu veřejného násilí vydíráním.

Úsilí obžalovaných dosáhnouti změny politického smýšlení a příslušnosti svého dělnictva, projeviví se za těchto okolností uvedeným již způsobem, při němž bylo zdůrazněno postavení jejich jako zaměstnavatelů, tvoří takto jen skutkovou podstatu přestupku útisku ve smyslu § 1 zák. č. 309/1921 Sb. z. a .